

گی و زمانه چند دیکتاتور معاصر را مرور کرده‌ایم

های زور

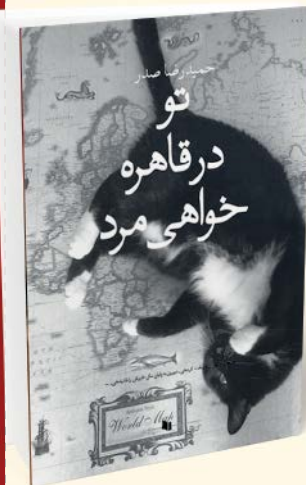
قانونی می‌دانند (رجوع کنید به روایت‌های غربی از چهره‌هایی مانند استالین یا کشوری مثل کره شمالی). حالا می‌خواهیم با هم مروری داشته باشیم بر چند کتاب که در آنها زندگی و زمانه یک سیاستمدار با زبانی نه به شکل روایت‌های خشک تاریخی که با زبانی جذاب ارائه شده است. روایت‌هایی که شاید از لایه‌لای آنها بتوان به دنیای دیکتاتورها، دنیای سیاستمدارها، دنیای کسانی که دستورات‌شان تأثیر زیادی بر زندگی انسان‌های کره زمین گذاشته و آنها را نمی‌توان یک آدم معمولی دانست. یعنی کسی نمی‌تواند هری ترومن، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا که دستور شلیک بمب اتم به شهرهای هیروشیما و ناگازاکی داد را با دیگر سیاستمداران تاریخ یکی بداند؛ اگر او چیزی بیشتر از اسکندر و چنگیز نداشته باشد، کمتر ندارد! در این گزارش می‌خواهیم از زبان کتاب‌ها سرگی بکشیم به زندگی برخی چهره‌ها که تاریخ از کنار نام آنها ساده عبور نکرده است پس بهتر است ما هم ساده از کنارشان گذر نکنیم.

آخرین طاغوت

محمدرضا پهلوی، دومین و آخرین پادشاه از دودمان پهلوی است که توسط انگلیسی‌ها بر تخت پدرش تکیه زد و با انقلاب مردمی سال ۵۷ از کشور گریخت. درباره محمدرضا پهلوی نیز می‌توان کتاب‌های بسیاری نام برد که خواندن آنها برای علاقه‌مندان به تاریخ نه تنها مفید، بلکه جذاب خواهد بود. در این بخش هم از کتبی که رویکرد مستند دارند فاصله می‌گیریم و سراغ آثاری می‌رویم که با رویکرد داستانی به روایت تاریخ پرداخته‌اند.

«تو در قاهره خواهی مُرد» به قلم حمیدرضا صدر یکی از آن کارهایی است که هر خواننده‌ای را راضی می‌کند. نویسنده در یک مستندنگاری جذاب با بیانی روایی تلاش می‌کند تصویری از محمدرضا پهلوی به خواننده نشان دهد که در آن اتفاقات از زبان او بازگو می‌شود و روایت در خدمت نشان دادن دوگانگی‌های درون و بیرون شاه است. در واقع صدر کوشش کرده از این منظر ترس‌ها و استرس‌های محمدرضا پهلوی را با زبانی روایی با تکیه بر مستندات بازگو کند. این کتاب که نه می‌شود رمان دانستش و نه یک مستندنگاری محض با کمک گرفتن از تاریخ روایتی جذاب و البته مبتنی بر واقعیت از زندگی شاه را برای خواننده بازگو کرده است. رمان «شاه بی‌شین» اثر محمدکاظم مزینانی نیز در این میان اثری متفاوت و جذاب است که در آن می‌توان لایه‌های دیگری از زندگی محمدرضا پهلوی در واپسین ساعت‌های عمرش را به تماشا نشست. این رمان نیز با روایتی درخورد تلاش می‌کند نشان دهد هر انسانی در لحظات پایانی به آنچه کرده می‌اندیشد و در این مسیر مقصرهایی برای اعمال خود می‌تراشد.

دایی یوسف!

استالین یکی از چهره‌هایی است که در تاریخ قرن بیستم در کنار هیتلر از مهم‌ترین چهره‌های تاریخ سیاسی محسوب می‌شود. «هر روز بزرگ‌ترین کشور جهان با نام او از خواب بر می‌خاست» این جمله ابتدایی کتاب «استالین» اثر ادوارد رادزینسکی است که با ترجمه آبتین گلکار منتشر شده است. هرچند این کتاب به شهرت کتاب‌هایی که بیژن اشتری ترجمه کرده نیست، ولی مشهور نبودن دلیل خوبی برای این نیست که بگوییم معتبر هم نیست! در واقع کتاب‌هایی که اشتری ترجمه می‌کند با تبلیغات و سرو صدا به شهرت می‌رسند، ولی این کتاب و نمونه‌های بسیار دیگر از این امکان به هر دلیل بهره‌نبرده‌اند و آن‌طور که باید دیده نشده‌اند. این کتاب زندگی‌نامه جامع ژوزف استالین، رهبر شوروی، از کودکی تا مرگ است. رادزینسکی در نوشتن این زندگی‌نامه از اسناد و مدارکی فوق‌محرمانه استفاده کرده است که پیش از فروپاشی شوروی در دسترس نبوده‌اند و این‌گونه از چند راز بزرگ، از جمله راز مرگ استالین پرده برداشته است. رادزینسکی، بدون این که دست به تحریف وقایع بزند، روایتی نسبتاً دراماتیک از زندگی استالین و تاریخ روسیه در آن سال‌ها ارائه می‌دهد. چنان‌که خود رادزینسکی می‌گوید، هدفش بیش از نمایش شخصیت استالین، توصیف زمانه‌ای بوده که دیگر گذشته و از یاد رفته است. این کتاب در سال ۱۳۹۴ برگزیده کتاب سال جمهوری اسلامی شده است.

آنچه که درباره کتاب «استالین» گفته شد «روایت بدون تحریف» است، ولی کتاب دیگری که شهرت بیشتری از کتاب ترجمه شده توسط گلکار دارد، ولی سراسر تحریف و دروغ‌پردازی بریتانیایی درباره استالین است و بیژن اشتری آن را ترجمه کرده کتاب دو جلدی «استالین جوان» و «استالین؛ دربار تزار سرخ» است. نویسنده کتاب از هیچ‌گونه دروغ‌پردازی حول شخصیت منفور استالین ابا نداشته و برای به ثمر رسیدن آنچه می‌خواسته روایتی جعلی و سراسر دروغ را به مخاطب خود عرضه کرده است.

از تبار تزارها

شاید آن قدرها که رمان «گذر از رنج‌ها» شهرت دارد، رمان «پتر اول» الکسی تولستوی مشهور نباشد. رمانی که ماکسیم گورکی آن را در میان بهترین رمان‌های تاریخی جهان رمان «قدر اول» نامیده است. رمانی که بر اساس زندگی تزار بزرگ روس که در تاریخ به «پتر کبیر» شهرت یافته نوشته شده است و تصویری از زندگی اشرافی و آداب و رسوم اشرافی و درباری آن روزگار ارائه کرده است. تولستوی در این کتاب با چیره‌دستی کوشیده تصویری رنگین از زندگی اشراف آن دوره به نمایش بگذارد تا مخاطب علاوه بر آشنا شدن با تاریخ روسیه در قرن‌های ۱۶ و ۱۷ میلادی از مطالعه رمانی جذاب نیز لذت ببرد. این رمان در واقع به زندگی پرفراز و فرود یکی از پادشاهان روسیه تزاری پرداخته و در آن اتفاقاتی که جامعه روسیه را از نقطه‌ای به نقطه دیگر حرکت داده نشان داده است. این رمان هرچند ناتمام، ولی یکی از آثار بزرگ و مهم در پژوهش تاریخی و به کار بردن آن در روایت داستانی است. نوشتن این رمان بیش از ۱۶ سال طول کشید و سرانجام مرگ تولستوی نقطه پایان آن را گذاشت تا یک اثر ناتمام دیگر در تاریخ ادبیات به جا بماند.

اینجانب محمد پارسای کوزانی مالک خودرو پژو ۲۰۶، به شماره موتور 167B0079200 و شماره شاسی NAAP13FE6LJ040624 به علت فقدان شناسنامه مالکیت خودرو تقاضای رونوشت امثلی اسناد مذکور را نموده است. لذا چنانچه هر کس ادعایی در مورد خودروی مذکور دارد ظرف ۱۰ روز به دفتر حقوقی سازمان فروش شرکت ایران خودرو واقع در پیکان‌شهر ساختمان سمند مراجعه نماید. بدیهی است پس از انقضای مهلت مزبور طبق ضوابط مقرر اقدام خواهد شد.

سند کمپانی و برگ سبز سواری رنو لوگان ۱۹۰، مدل ۱۳۹۱، رنگ سفید روغنی، شماره موتور W124349. شماره شاسی NAPLSRALDA1181952 به نام خدیجه بیژنگ مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

مجوز حمل سلاح دولول ساچمه زنی به شماره حمل ۲۶۵۰۳، ساخت ایتالیا متعلق به آقای مصطفی حیدری بوشهری به شناسه ملی ۳۵۰۵۹۱۱۶۷ مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط است.

برگ سبز و سند کمپانی وانت پیکان، مدل ۸۸، به شماره پلاک ۸۵۶ ص ۲۹-ایران ۲۴، شماره شاسی NAAA36AA99G821445 و شماره موتور 11487083051 به نام قبی‌اله سلطانی مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.